

BSOBAC – Bacheloroppgave

Hjelp og behandling av barn og unge med
skadelig seksuell atferd

Universitetet
i Stavanger

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Bachelor i sosialt arbeid

Stavanger, våren 2024

Kandidatnummer: 4006

Innholdsfortegnelse

1 Innledning	4
1.1 Bakgrunn for valg av tema	4
1.2 Presentasjon av problemstillingen	4
1.3 Begrepsavklaring	5
1.3.1 Barn og unge	5
1.3.2 Skadelig seksuell atferd	5
1.3.4 Behandling	5
1.5 Oppgavens hensikt og disposisjon	5
2 Teoretisk forståelsesramme	7
2.1 Barns seksualitet	7
2.2 Trafikklyset	7
2.2.1 Grønn atferd	8
2.2.2 Gul atferd	8
2.2.3 Rød atferd	9
2.3 Relasjonskompetanse	9
2.3.1 Tillit	9
2.3.2 Makt og hjelp	10
2.4 Motivasjonspsykologi	10
3 Metode	12
3.1 Valg av metode	12
3.2 Datainnsamling	12
3.3 Analyse	18
3.4 Studiens validitet	20
4 Presentasjon av resultater	21
4.1 Samarbeid for å hjelpe	21
4.2 Betydningen av god relasjon og støtte	22
4.3 Emosjoner og motivasjon gjennom endringsprosessen	23
5 Diskusjon	25
5.1 Barnevernsarbeidere sitt arbeidsfelt	25
5.2 Hvordan kan samarbeid bedre hjelpe og behandlingen for barn og unge med SSA?	25
5.2.1 Tverrfaglig og tverretatlig samarbeid	25
5.2.2 Økt kompetanse	27
5.3 Hvordan har god relasjon betydning for hjelp og behandling av barn og unge med SSA?	27
5.4 Hvordan påvirker følelser og motivasjon endringsprosessen?	28
5.4.1 Emosjoner	28
5.4.2 Motivasjon	29
6 Avslutning	31
Litteraturliste	32

Vedlegg:

1. Dokumentasjon av søk

Antall ord i oppgaven: 9995

1 Innledning

1.1 Bakgrunn for valg av tema

Omfanget av problematisk og skadelig seksuell atferd blant barn og unge er stort. Dermed er seksualitet et aktuelt tema i dagens samfunn. Seksuelle overgrep mot barn og unge blir av Verdens helseorganisasjon definert som et folkehelseproblem som øker i verden, og i Norge (Draugedalen & Kleive, 2022, s. 17). Ifølge Helsedirektoratet blir 30-50 prosent av alle overgrep mot barn og unge utført av andre barn og unge (Helsedirektoratet, 2022). Kripos har uttrykt en bekymringsfull økning knyttet til barn og unge med problematisk eller skadelig seksuell atferd som utfører overgrep mot andre barn. Det kan handle om at mange barn som viste en skadelig seksuell atferd i ungdomstiden aldri fikk hjelp. Barn og unge bør derfor lære mer om seksualitet og seksuelle krenkelser for å forhindre utviklingen av denne problematikken (Draugedalen & Kleive, 2022, s. 17-18).

På grunn av skadelig seksuell atferd sin aktualitet i samfunnet har også barnevernstjenesten fått et større fokus på barns seksualitet i arbeidet med barn og unge. Problematikken skaper flere utfordringer, både i arbeidet med barn som har en skadelig seksuell atferd, men også de som blir utsatt for overgrep (Ericsson, 2021, s. 244). Under min praksisperiode i barneverntjenesten fikk jeg et innblikk i hva skadelig seksuell atferd handlet om, og hvordan arbeidet med barn som har slik atferdsproblematikk kan oppleves som utfordrende. En slik tematikk er noe vi ikke har hatt om på studiet, og som jeg ble særlig interessert i å lære mer om. Ettersom det også er blitt større fokus på tematikken de senere årene, kan det tenkes at det bør undersøkes og rettes enda større lys mot i sosionomutdanningen.

1.2 Presentasjon av problemstillingen

Etter at tematikken knyttet til skadelig seksuell atferd hos barn hadde fanget min interesse, måtte jeg forsøke å presisere og avgrense hvilke områder jeg ønsket å sette søkelys på. Barnevernstjenesten arbeider for å hjelpe barn med å bedre sin omsorgssituasjon, men hva med de barna som krenker andre barn seksuelt. De barna som av skole og nærmiljøet kan bli sett på som en overgriper, kan også være barn som har opplevd ulike traumer og har behov for hjelp (Ericsson, 2021, s. 249). I slike situasjoner står barneverntjenesten i sitt arbeid med sakene ovenfor flere utfordringer i hjelpeprosessen. På bakgrunn av dette er derfor problemstillingen i oppgaven:

Hvordan kan profesjonsutøvere i barneverntjenesten hjelpe og behandle barn og unge med skadelig seksuell atferd?

1.3 Begrepsavklaring

1.3.1 Barn og unge

Barn defineres som ethvert menneske under 18 år etter lov av 21. mai 1999 nr. 30 om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven) vedlegg 8 FNs konvensjon om barns rettigheter (BK) artikkel 1. I denne oppgaven vil derfor alle mennesker under 18 år defineres som barn. Jeg vil ta utgangspunkt i barn fra 9-18 år, ettersom det er denne aldersgruppen som vil være relevant for min besvarelse.

1.3.2 Skadelig seksuell atferd

Skadelig seksuell atferd (SSA) er i denne oppgaven begrenset hovedsakelig til barn som utfører seksuelle overgrep mot andre barn.

1.3.3 Tverrfaglig samarbeid

Tverrfaglig samarbeid er en arbeidsform eller metode hvor flere yrkesgrupper jobber på tvers av faggrensene for å nå et felles mål. Tverrprofesjonelt-, tverretatlig- og tverrsektorielt samarbeid blir også brukt om tverrfaglig samarbeid. Alle handler om en kreativ vei til samarbeid i det offentlige (Galvin & Erdal, 2018, s. 24).

1.3.4 Behandling

I denne oppgaven vil behandling bli forstått som «behandling av barn og unge som har begått seksuelle overgrep, forstås som sekundær forebygging, med målsetting å forebygge at den unge begår nye overgrep» (Ingenes & Kleive, 2011, s. 22).

1.5 Oppgavens hensikt og disposisjon

Hensikten med oppgaven er å belyse et tema som er aktuelt på dagsorden og som jeg mener en trenger mer innsikt i. Oppgaven skal ved hjelp av sin problemstilling se på hvordan profesjonsutøvere i barneverntjenesten kan hjelpe og behandle barn og unge som har skadelig seksuell atferd. Følgende vil teoridelen gi en forståelse av temaet, etterfulgt av et metodekapittel som presenterer fire aktuelle artikler, samt analyse av artiklene. I resultatdelen vil det bli fremstilt funn hentet fra en sammenfatning av temaene i artiklene, før det i

diskusjonsdelen drøftes med utgangspunkt i teorien. Avslutningsvis vil det være en konklusjon knyttet til oppgavens problemstilling som oppsummerer.

2 Teoretisk forståelsesramme

I dette kapittelet vil teoretisk forståelsesramme bli presentert. Teorien og den faglige kunnskapen som presenteres vil bli anvendt for å gi forståelse til temaet mitt, og være et bakgrunnstappe for drøftingen av problemstillingen. I denne oppgaven vil følgende teorier bli belyst: barns seksualitet, trafikklyset som modell på seksuell atferd, relasjonskompetanse og motivasjonspsykologi.

2.1 Barns seksualitet

I arbeid med barn som har en seksualisert atferd, er det en forutsetning å ha kunnskap om barns seksualitet for å kunne imøtekomme og arbeid med denne atferden. Verdens helseorganisasjon (WHO) forstår seksualitet som «en integrert del av ethvert menneskes personlighet, noe som ikke kan skilles fra andre sider av livet» (Hegge, 2018, s. 10). Det betyr at seksualiteten er en del av vårt samfunn, gjennom alle mennesker og i relasjon med hverandre. Seksualitet handler blant annet om identitet, preferanser, følelser, glede, å bli sett og behovet for å kjenne tilhørighet (Hegge, 2018, s. 14). Det er viktig å forstå seksualitetens kompleksitet og hvordan den kan regulere menneskets atferd.

Seksualitet er preget av en tanke om at det tilhører den voksne verdenen. Dette vil påvirke hvordan vi forholder oss til barns seksualitet og seksuelle følelser (Vildalen, 2014, s. 25). Dersom informasjonen og læringsprosessen starter i tidlig utvikling, vil det gi barn bedre kunnskap og forståelse av seksualitet. I tillegg vil en slik helhetsforståelse gjøre det enklere for helsevesenet å forstå og behandle seksuelle vansker (Vildalen, 2014, s. 29). Manglende kunnskap om barns seksualitet kan føre til at en gjennom atferden ikke forstår om utviklingen er god eller dårlig. Det kan føre til at barns seksuelle uttrykk tolkes som et resultat av for eksempel overgrep uten at det har skjedd. Videre kan reaksjoner på en normal seksualitet gi negative påvirkninger på barnets forhold til kropp og selvfølelse senere i livet (Vildalen, 2014, s. 31). Det er blitt utarbeidet en modell, trafikklyset, som kan bidra til at voksne tenker gjennom holdninger knyttet til barns seksualitet (Hegge, 2018, s. 106).

2.2 Trafikklyset

Trafikklyset er en modell eller guide som kan hjelpe voksne til å vite hvordan de skal identifisere, vurdere og respondere på barns seksualitet. Guiden heter opprinnelig «Traffic Light framework» og ble utarbeidet i Australia i 2009, og ble oversatt til en norsk utgave av

Hegge i 2011 (Hegge, 2018, s. 106). Trafikklyset kan brukes som en guide for å klassifisere barnets atferd mellom grønn, gul og rød seksuell atferd. Slik vil voksne enklere kunne reagere, hjelpe og gi nødvendig beskyttelse i situasjonen (RVTS, u.å.-d).

2.2.1 Grønn atferd

Denne atferden betegnes som sunn seksualitet som vil være lystbetont, aldersadekvat og gjensidig. Utforskningen skal skje mellom barn uten at noen blir skremt eller presset til det. Seksualiteten utvikler seg parallelt med barns utvikling, og hva som blir definert som sunn seksuell atferd vil varierer fra hvilken alder barnet er i (RVTS, u.å.-c). RVTS viser til bruk av seksuelt språk, kyssing med jevnaldrende, onanering og vise frem kroppen sin til jevnaldrende som eksempler på sunn seksuell atferd hos barn i alderen 9-12 år. For barn i 13-18 års alderen er interesse for erotikk og porno, onanering, seksuelle handlinger sammen med andre, oralsex og samleie ved samtykke (f.o.m 16 år). De voksnes ansvar i situasjoner med sunn seksuell atferd er å gi positive tilbakemeldinger og informasjon til barnet eller ungdommen (RVTS, u.å.-d).

2.2.2 Gul atferd

På gult nivå blir seksualiteten sett på som bekymringsfull eller problematisk. Det er ofte behov for mer informasjon knyttet til denne atferden ettersom den kan være uklar i forhold til hvorvidt det er grenseoverskridende eller ikke. Dersom den seksuelle atferden hos barnet ikke samsvarer med alderen eller modenheten til barnet, utpeker seg med hyppighet og intensitet, er usikkerhet knyttet til gjensidighet mellom personene eller de uvanlige seksuelle handlingene, vil den seksuelle atferden oppleves som bekymringsfull (RVTS, u.å.-a). I slike situasjoner er det nødvendig at voksne skaffer seg tilstrekkelig informasjon gjennom observasjoner, slik at de kan utøve rett handling (RVTS, u.å.-d).

Hos barn i 9-12 års alderen vil en problematisk seksuell atferd være mobbing, plaging eller seksuell trakassering, detaljkunnskap om seksuelle handlinger som ikke er aldersadekvat og kunnskap om porno. For barn 13-18 år viser RVTS til eksempler som overdrevent opptatt av sex, porno og seksualitet, ukritisk deler privat informasjon til andre, invadere andres personlige grenser eller ha usikker sex eller sex med fremmede (RVTS, u.å.-a).

2.2.3 Rød atferd

Den skadelige seksuelle atferden befinner seg på det røde nivået. Det uttrykkes ved at den er overdreven, hemmelighetsfull, preget av tvang eller truende. Atferden blir skadelig når det er forskjell i maktforholdet, alder eller modningsnivå på involverte, mangler samtykke eller at den som utsettes for atferden blir preget av negative følelser (RVTS, u.å.-b). Denne skadelige atferden har behov for en umiddelbar reaksjon og handling fra voksne (RVTS, u.å.-d).

Skadelig seksuell atferd hos barn 9-12 år kan for eksempel være når en utnytter andre i seksuell lek, seksuell aktivitet, sender nakenbilder eller seksuelt provoserende materiale, eller onanering målbevisst foran andre. For barn 13-18 år kan atferden være skadelig når onanering skjer tvangsmessig eller offentlig, tvinge andre til seksuell aktivitet, seksuell trakassering eller seksuell kontakt med tvang (RVTS, u.å.-b).

2.3 Relasjonskompetanse

Relasjonskompetanse for profesjonsutøvere handler om «å forstå og samhandle med de menneskene vi møter i yrkessammenheng på en god og hensiktsmessig måte» (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 10). Gode relasjoner har betydning for å få god kvalitetsfull hjelp. Det kan være relasjoner som består av blant annet varme, tillit, aksept og respekt (Aubert & Bakke, 2018, s. 16). Profesjonsutøverens kompetanse i relasjonen kan handle om tilstedeværelse, måten en fremtrer på, og hvordan en snakker og lytter i samtalen. Relasjonskompetansen foregår over et forløp som endrer seg og krever ulik kompetanse av fagpersonen.

Møtet mellom mennesker forholder seg mellom det betydningsfulle og betydningsløse, og en kan ikke alltid avgjøre hvor i dette spennet relasjonen finner sted, men vi kan velge hvor vi jobber for at relasjonen skal være (Skau, 2022, s. 32). Profesjonsutøveren kan få møtet til å oppleves betydningsfullt ved å ikke se på oss selv som «eksperter» men være åpne for at klientene får brukt sine ressurser og utviklet sin kompetanse i møtet med oss (Skau, 2022, s. 33). Relasjonen kan oppleves ulikt fra ulike personer, men det er noen faktorer som oppleves som ønskelig for en god kvalitet på relasjonen.

2.3.1 Tillit

Tillit er grunnleggende i alle relasjoner, også i klient og hjelper relasjonen. Det er noe vi må gjøre oss fortjent til, men som også må jobbes med for å opprettholde. Tilliten kan rask brytes

ned av krenkelser, derfor må profesjonsutøvere være bevisst på sin væremåte og hvordan den oppleves for den andre parten for å unngå å krenke klienten ubevisst (Skau, 2022, s. 35).

Felles for de fleste krenkelser er at de er preget av en hierarkisk tenkning. Det kan fremkomme for eksempel ved at profesjonsutøveren ser på seg selv som viktigere og stiller seg over den andre i relasjonen. Det kan uttrykkes gjennom å ha for stor tro på egen kompetanse i møte med andre, ikke være mottakelig for tilbakemeldinger og i samtaler snakke til brukeren istedenfor med brukeren (Skau, 2022, s. 36).

2.3.2 Makt og hjelp

I arbeidet med klienter representerer profesjonsutøverne et offentlig makt- og hjelpeapparat, i tillegg til seg selv. Det gjør at de har lov til å ta i bruk legaliserte maktmidler, sammen med den kunnskapen og ferdighetene de har (Skau, 2022, s. 38). Selv om makt assosieres med noe negativt, behøver det ikke være et onde. Makt blir også brukt for å hjelpe, og virkningen av makten må vurderes ut ifra hvordan det kommer til uttrykk og hvilke virkninger det får for den eller de som utsettes for den (Skau, 2013, s. 32). Hjelp handler om å forbedre eller unngå forverring av en eller flere sin livssituasjon. Begrepet kan ses som en motsetning til makt i forhold til at det har en positiv ladning. Samtidig kan hjelp bli gitt slik at det skader mer enn hjelper, for eksempel hvis hjelpen blir av en slik avhengighet at mulighetene for å klare seg selv forsvinner (Skau, 2013, s. 38).

For å hindre at profesjonsutøvere utøver maktmisbruk eller skader brukeren mer enn den hjelper, er hjelperens personlige kompetanse viktig. Kompetansen kan komme i form av empati, tilstedeværelse, kunne ta et brukerperspektiv og ha rettferdighetssans. Dette spiller en viktig rolle når profesjonsutøveren skal tilby hjelp, utføre kontroll og forvalte sin makt (Skau, 2022, s. 39).

2.4 Motivasjonspsykologi

Motivasjonspsykologi besvarer hvordan atferd og opplevelser oppstår gjennom å undersøke ulike behov, tankeprosesser og emosjoner (Diseth, 2023, s. 15). Den kan deles inn i grunnleggende temaer som omhandler hvordan ytre faktorer, fysiologiske prosesser og ulike situasjoner (intensiver) påvirker motivasjonen. I denne oppgaven vil det bli sett nærmere på ytre og indre motivasjoner og emosjoner.

Ytre motivasjoner handler om hvordan egen atferd gir ulike konsekvenser. For eksempel kan vi utføre kjedelige oppgaver fordi vi får belønning i form av penger eller andre goder. De ytre motivasjonene er styrt av at belønningen kommer i etterkant av aktiviteten, i motsetning til de indre motivasjonene hvor aktiviteten er en belønning i seg selv (Diseth, 2023, s. 57). Gjennom de ytre motivasjonene blir vi utsatt for stimuli som vekker assosiasjoner, enten gode eller dårlige. De bygger på omgivelsenes reaksjoner på vår atferd, og våre opplevelser av sammenhengen mellom ulike hendelser (Diseth, 2023, s. 57). Indre motivasjoner skjer når et individ utfører en aktivitet for aktiviteten egen skyld. Gjennom aktiviteten oppnår individet å søke nye opplevelser og utfordringer, utvide egne evner og å lære (Diseth, 2023, s. 77). Ved de indre motivasjonene er aktiviteten lystbetont, interessant eller utfordrende som gir en opplevelse av belønning her og nå (Diseth, 2023, s. 57).

Emosjoner er sterke personlige opplevelser som beskriver en aktivert tilstand i et individ, og som i likhet med motivasjon, beskriver noe som forårsaker aktivitet og handling (Diseth, 2023, s. 213). Emosjoner har fire ulike funksjoner; personlig opplevelse, fysiologisk aktivering, målrettet tilstand og sosial kommunikasjon. Diseth (2023) tar utgangspunkt i angst når han forklarer de ulike funksjonene. Når et individ opplever angst vil hjertet begynne å slå fortere (fysiologisk aktivering), og personen får en opplevelse av at noe er farlig (personlig opplevelse). De fleste vil ønske å oppnå trygghet ved å få hjelp eller søke tilflukt som gir dem et mål (målrettet tilstand). Den sosiale kommunikasjonen kan vises gjennom for eksempel ansiktsuttrykk (s. 213).

3 Metode

3.1 Valg av metode

I oppgaven har jeg valgt litteraturstudie. Denne metoden baserer seg på kunnskap fra skriftlige kilder, og i en slik studie skal kunnskapen systematiseres og brukes på en kritisk måte før en sammenfatter kunnskapen og resultatene en har funnet (Thidemann, 2019, s. 77). Jeg vil gjennom tre vitenskapelige artikler belyse min problemstilling, beskrive prosessen i studien systematisk, før jeg til slutt sammenfatter kunnskapen som er med på å gi en grundigere forståelse av temaet.

3.2 Datainnsamling

Først foretok jeg et innledende søk i søkedatabasene Oria og Idunn. Innledende søk er ikke like systematiske som selve hovedsøket, og handler mer om å få en oversikt over temaet. Et innledende søk brukes til å få oversikt over litteratur og forskning, og finne ut hvor mye det er skrevet om det problemfeltet jeg har valgt (Thidemann, 2019, s. 81). Det valgte tema ga varierende med treff, og jeg måtte derfor benytte meg av søkeord både på norsk og engelsk. Da jeg hadde funnet mulige artikler og annen kunnskap som mulig kunne knyttes til mitt tema utarbeidet jeg et PICO-skjema som skal gjøre problemstillingen konkret og søkbar (Thidemann, 2019, s. 82). Rammeverket PICO (Population, Intervention, Comparison, Outcomes) ble brukt tidlig i prosessen, men ble endret og tydeliggjort utover i arbeidet. I skjema har jeg valgt å ikke benytte meg av «comparison» fordi problemstillingen min ikke skal sammenligne to typer av tiltak.

Tabell 1. PICO-skjema

Population Hvem	Intervention Hva	Outcomes Resultater
Barn og unge med problematikk knyttet til seksuell atferd	Forebyggende tiltak Årsaker til SSA	Hvordan profesjonsutøvere arbeider med barn med SSA. Forståelsen av hvorfor noen utvikler SSA.

Skadelig seksuell atferd kan defineres ulikt og jeg måtte bruke ulike søkeord for å finne frem til hvilke som ga meg best treff, spesielt når jeg søkte på engelske artikler. Etersom jeg slet med å få gode treff på søkeord som omhandlet skadelig seksuell atferd, forsøkte jeg i starten ulike ord knyttet til «seksuelle overgrep». Dette kommer frem i dokumentasjonen av søkehistorikken min (vedlegg 1). Søkehistorikken viser at jeg startet med ord som «seksuelle

overgrep» eller «child abuse», kombinert med blant annet «konsekvenser», «consequences» eller «woman». Da jeg fikk en del lange søkestrenger og artikler som ikke traff det jeg ønsket å skrive om, valgte jeg å gå tilbake til «skadelig seksuell atferd» som søkeord og i tillegg lete i litteraturlisten på mulige artikler og bøker som kom opp. Der fant jeg ut at «harmful sexual behaviour» var en mulig engelsk definisjon på skadelig seksuell atferd, og dette sammen med (seksu*) ble søkeordene jeg hovedsakelig brukte videre.

Underveis i søkeprosessen definerte jeg inklusjons- og eksklusjonskriterier, som tydeliggjør litteratursøket og avgrenser mengden av litteratur (Thidemann, 2019, s. 83). Noen av kriteriene ble avgrenset i databasene jeg søkte i og andre gjennom lesing av sammendrag og struktur. Jeg ønsket artikler med en IMRaD-struktur (Introduksjon, metode, resultat og diskusjon) som er en disposisjon brukt i vitenskapelige artikler, den gir en ryddig struktur på hvor en finner informasjon (Thidemann, 2019, s. 30). Videre ble flere artikler vurdert etter årstall, språk/land og om de var fagfellevurdert, som betyr at de er godkjent etter kvalitetsvurdering av to eksperter på området (Thidemann, 2019, s. 67). Gjennom å lese flere sammendrag av ulike artikler fant jeg ut av det var mest om barn og unge i ca. alder 9-18 år. Derfor ble vitenskapelige artikler som handlet om småbarn ekskludert.

De første valgte artiklene ble skimlet, og når de ble lest i sin helhet og reflektert kritisk over innholdet ble de filtrert etter inklusjons- og eksklusjonskriteriene. Dette gjorde at det var flere artikler som ikke passet for min oppgave og heller ikke fulgte IMRad-strukturen jeg ønsket. Det gjorde at jeg måtte på nytt begynne søkeprosessen etter artikler. Denne måten å bevege seg frem og tilbake i trinnene i arbeidet med litteraturstudien kalles iterativ prosess (Thidemann, 2019, s. 90). Da jeg hadde funnet nye vitenskapelige artikler som ble lest grundig og passet i forhold til min problemstilling og inklusjons- og eksklusjonskriteriene utarbeidet jeg en litteraturmatrise. Dette gjøres for å sortere viktig informasjon fra hver av artiklene, og gir en god oversikt før jeg til slutt skal sammenfatte innholdet fra alle artiklene (Thidemann, 2019, s. 95). Videre presenteres artiklene i tabeller.

Tabell 2. Artikkel 1:

Artikkel 1: Norge	Bakketeig, E., Dullum, J. & Stefansen, K. (2019). Samarbeid i saker om vold og overgrep: mot en hybridisering av hjelpetjenestene? <i>Tidsskrift for velferdsforskning</i> , 22(3), 198-212. https://doi.org/10.18261/issn.2464-3076-2019-03-02
Hensikt	Å undersøke hva fire sentrale tjenester i voldsfeltet definerer som samarbeid, hvordan samarbeid utartes i praksis, og mulige konsekvenser av samarbeidet.
Metode	Kvalitativ metode i form av fokusgruppeintervjuer med ansatte i tjenestene barnevernet, familievernnet, barnehusene og krisesentrene.
Utvalg	Utvalget er 1-2 representanter fra hver av de fire tjenestene. I alt 19 representanter i fem regioner i landet. Alle deltakerne ble rekruttert via ansatte på barnehusene. Deltakerne var ansatte i faglige stillinger, noen med lederansvar, og de fleste var erfarne fagfolk. Informantene hadde samarbeidet med de øvrige instansene slik at de kunne reflektere over konkrete erfaringer.
Hovedfunn	Forfatterne sine funn i studien viser at samarbeid i saker om vold og overgrep i nære relasjoner visker bort det tydelige skillet mellom hjelp og kontroll som tidligere fant sted i tjenestefeltet. De vektlegger at kontroll og hjelp veves sammen og det er blitt sterkere fokus på hjelp i de ulike kontrollapparatene. De ulike tjenestene får et tettere samarbeid gjennom økt kontroll, som kan bidra til å styrke hjelpetjenestenes posisjon i relasjon til brukerne ved at innsatsen virker mer målrettet. Samtidig som de vurderer hvordan det kan fremstå som uklart for brukerne hvilke oppdrag og roller de ulike profesjonene har, som kan føre til at tillit svekkes.
Kvalitets- vurdering	Fra et fagfelleverdert tidsskrift, med dato innen fem år. Forfatterne presenterer noen mulige begrensninger ved studien, blant annet at en kan oppleve at alle ikke kommer til orde i fokusgruppeintervjuer. Det kan gjøre at intervjuet blir formet av noen få sine synspunkter og erfaringer. I tillegg kan fokusgruppeintervjuer og sammensetningen av informanter ha vært et hinder for å få frem kritiske betraktninger rundt samarbeidet, samt at det kan være vanskelig å være kritisk til samarbeidet når partnere er til stede og samarbeidet skal fortsette i etterkant også.
Etiske overveielser	
Relevans	Studien er vold og overgrep orientert, men fokuserer på hvordan tverrfaglig samarbeid kan støtte behandlingsarbeid. Samtidig som de har fokus på relasjonens påvirkning på arbeidet, og forholdet mellom hjelp og kontroll i det tverrfaglige samarbeidet.

Tabell 3. Artikkel 2:

Land: England	Archer, E., Nel, P. W., Turpin, M. & Barry, S. (2020). Parents' perspectives on the parent-child relationship following their child's engagement in harmful sexual behaviour. <i>Journal of Sexual Aggression</i> , 26(3), 359-371. https://doi.org/10.1080/13552600.2019.1649479
Hensikt	Å utforske biologiske foreldre sine erfaringer med foreldre-barn relasjonen etter en skadelig seksuell atferd, der studiefunn vil bidra til at fagpersoner kan gi hensiktsmessig hjelp og støtte til foreldrene, og muliggjøre en endring for barna.
Metode	Kvalitativ metode med intervju.
Utvalg	Seks biologiske foreldre av barn og unge som har vært involvert i skadelig seksuell atferd. Disse foreldrene var blitt koblet til en tverrfaglig tjeneste som ga vurderinger og terapeutisk intervensjon til barn og unge med SSA og deres familier. Deltakerne var hvite britiske og har hatt tilgang til tjenesten i 12-18 måneder. I alle tilfellene var barn og unge som hadde hatt skadelig seksuell atferd menn mellom 9-16 år.
Hovedfunn	Det blir presentert at foreldrene til barn med SSA kjenner på sterke følelser knyttet til deres oppfatninger av barna. Gjennom foreldrenes forsøk på å årsaksforklare episodene blir faktorer som mildt tilfelle av autisme eller ADD, «pedofil-identitet» og seksuell perversjon beskrevet. Samtidig som andre ønsket å skille barnet fra atferden, og hadde en frykt for at barnet skulle stemples. Det ble lagt vekt på barnas identitet som delt, der foreldrene kunne se på barna som gode, men også som dårlig og «et monster», samt at barna kunne få en mektig posisjon i familien. Informantene sine opplevelser om å ikke være gode nok foreldre og følelsene knyttet til barna sine atferd gjorde at de fikk en følelse av å måtte ta avstand til barnet. Det siste hovedfunnet forfatterne presenterer er at noen foreldre ved tiden ønsker å få kontakt med barnet sitt igjen og vise medfølelse og bekymring.
Kvalitetsvurdering	Artikkelen er publisert av et fagfelleurdert tidsskrift, og av nyere dato. Forfatterne presenterer noen begrensninger ved studiet, blant annet at det kun var en mannlig forelder som ble rekruttert. I tillegg ble det bare rekruttert foreldre fra tjenestene, som gjør at det blir en selektiv gruppe der alle er fra samme spesialisttilbud.
Etiske overveielser	Det ble søkt om og gitt etisk godkjenning på studiet.
Relevans	Studien viser foreldres følelsesmessig opplevelser knyttet til deres barns skadelige seksuelle atferd. Gjennom foreldrene sitt syn på utfordringer og opplevelser av tjenestene sitt arbeid med barn og unge med SSA vil artikkelen være relevant.

Tabell 4. Artikkel 3:

Land: Norge	Amundsen, M-L. & Garmannslund, P. E. (2023). Å snakke om det som ikke skal nevnes! Om bruken av samtaleverktøyet «LeVel» overfor unge som har utvist skadelig seksuell adferd. <i>Nordisk tidsskrift for kriminalvitenskap</i> , 110(2), 124-140. https://doi.org/10.7146/ntfk.v110i2.138262
Hensikt	Å se nærmere på ansattes opplevelse av samtaleverktøyet «LeVel», og hva de ansatte tror fremmer vekst og utvikling.
Metode	Kvalitativ metode med fokusgruppe og et individuelt intervju.
Utvalg	Fem ansatte i konfliktrådet, kriminalomsorgen og friomsorgen. Deltakerne hadde alle hatt samtaler med ungdommene som var domfelt grunnet skadelig seksuell atferd og brukt samtaleverktøyet aktivt.
Hovedfunn	Forfatterne har kategorisert funnene sine etter: <i>målgruppe og behov, erfaringer, motivasjon, reaksjon og erkjennelse</i> . Det fremkommer i forfatterne sine funn at samtaleverktøyet oppleves nødvendig og positivt, men det er en forutsetning med tillit og god relasjon for at samtalene skal bli meningsfulle. Samtaleverktøyet i samtaler med ungdommer med kognitive vansker blir beskrevet som utfordrende, særlig knyttet til begrepsbruk, innhold i programmet, konsentrasjon og utholdenhet. Utbytte av slike samtaler avhenger av motivasjonen til de domfelte. I de samtalene der ungdommene var motiverte ble også samtalene mer meningsfulle, i kontrast til de som kun deltok i samtalene fordi det var en del av straffen. De domfelte ungdommene som deltok ble beskrevet som gutter som strever emosjonelt, fremstår som sosialt umodne, hemmes av traumer og kognitive vansker, og som har opplevd nederlag i tidlig skolealder.
Kvalitets- vurdering	Artikkelen er publisert i et fagfelleurdert tidsskrift og skrevet i fjor. Forfatterne beskriver ulemper ved valg av fokusgruppeintervju som metode, der blant annet en ulempe er at de mest dominerende stemmene i gruppen vil fremmes.
Etiske overveielser	Forfatterne presenterer at informantene blir omtalt som veiledere grunnet hensyn til personvern. I tillegg er det også blitt gjort et individuelt intervju for å ta hensyn til taushetsplikt og personvern ettersom informanten var sluttet til Kriminalomsorgen
Relevans	Studien viser hvordan et samtaleverktøy kan hjelpe ansatte i kriminalomsorgen i til å snakke om det vanskelige tema knyttet til problematikken til de innsatte som har begått seksuelle overgrep grunnet sin skadelige seksuelle atferd.

Tabell 5. Artikkel 4:

Land: Norge	Amundsen, M-L. (2018). Gutter med problematisk eller skadelig seksuell atferd – under barnevernets omsorg. <i>Psykologi i kommunen</i> 53(4), 35-44.
Hensikt	Å se om større kunnskap knyttet til SSA kunne gjøre det enklere å rekruttere fosterhjem til gutter med problematisk eller skadelig seksuell atferd.
Metode	Innovasjonsprosjekt i form av en kursinvitasjon.
Utvalg	Tjue fosterforeldre deltok på kurset. Alle deltakerne ønsket å være med på studien. Spørsmål ble sendt ut skriftlig slik at informantene om ønskelig kunne svare på mail, hvor flere ønsket å utdype svarene muntlig.
Hovedfunn	Forfatterne har gjennom funnene gitt uttrykk for at et tverrfaglig og helhetlig hjelpetilbud for guttene med skadelig seksuell atferd var nødvendig. I tillegg fremkommer det at fosterforeldrene har behov for støtte og oppfølging av profesjonelle i hverdagen fordi de ikke ønsket å stå alene med utfordringene. Videre viser funnene at det var viktig med forståelse ovenfor barnas problematikk for å kunne vise empati og være en god omsorgsperson som ønsket å forstå og hjelpe. Flere av informantene uttrykte at de var avhengige av et gjensidig tillitsforhold og god relasjon til gutten med SSA bakgrunn for å kunne være fosterhjem for barnet.
Kvalitets- vurdering	Artikkelen er fagfellevurdert og av nyere dato. Forfatterne har et eget kapittel om metodekritikk der de oppgir begrensninger ved innovasjonsteori og deres innovasjonsprosjekt. Det kan være begrensninger knyttet til blant annet rasjonalitet, der mulige svake sider kan være knyttet til at denne virkelighetsoppfatningen ikke er den eneste. En annen kritikk handler om at fosterforeldre ikke selv har mulighet til å velge tema og påvirke innholdet i prosjektet, men tilbakemeldingene tydet på at det faglige innholdet opplevdes som meningsfullt og interessant.
Etiske overveielser	Forfatterne har gjort etiske overveielser i forhold til at kurset var et frivillig tilbud, og de kunne også delta på kurset uten å måtte være en del av studien.
Relevans	Studien er omhandler problematisk og skadelig seksuell atferd og viser hvordan fosterforeldre har et inntrykk av problematikken, men gjennom lærdom endrer holdninger. Den er relevant gjennom forståelsen av relasjoner og empati for å kunne hjelpe og behandle.

3.3 Analyse

For å analysere en tekst må en undersøke hva den forteller oss, sammentidig som vi forstår den gjennom tolkning (Thidemann, 2019, s. 92). Jeg har valgt å ta utgangspunkt i Ayeyards (2019) tematiske analysemodell som hun beskriver i boka *Doing a Literature Review in Health and Social Care: A practical guide* når jeg skal analysere dataene mine fra de vitenskapelige artiklene. Denne måten å summere opp litteraturen og gjøre analysearbeidet blir beskrevet som god for dem som har mindre erfaring med arbeidet (Thidemann, 2019, s. 96). Problemstillingen min «*Hvordan kan profesjonsutøvere i barneverntjenesten hjelpe og behandle barn og unge med skadelig seksuell atferd?*» danner grunnlaget for analysen. Det første trinnet i Ayeyards analysemodell er «Identifying themes» og det går ut på å identifisere ulike tema fra resultatdelen i artiklene. Ved å gå gjennom forfatterne sine hovedtemaer vurderer en hvordan en kan beskrive de funnene som blir presentert. Gjennom å finne beskrivende ord fra hovedtemaene i artiklene vil en kunne sammenligne og se hvordan artiklene passer sammen (Ayeyard, 2019, s. 141). Underveis i den kritiske lesingen av artiklene hadde jeg allerede brukt en teknikk med å markere ut viktige ord og setninger som kunne knyttes til ulike hovedtemaer i artikkelen. Med utgangspunkt i det allerede markerte, ble det i analysedelen lest enda nøyere og jeg fant ytterligere ord som oppsummerte og kunne relateres til problemstillingen. Temaene jeg kom frem til fra de fire artiklene er presentert under (tabell 7).

Tabell 7. Sammenligning av foreløpige temaer

Samarbeid i saker om vold og overgrep: mot en hybridisering av hjelpetjenestene?	Parents' perspectives on the parent-child relationship following their child's engagement in harmful sexual behaviour.	Å snakke om det som ikke skal nevnes! Om bruken av samtaleverktøyet «LeVel» overfor unge som har utvist skadelig seksuell adferd.	Gutter med problematisk eller skadelig seksuell atferd – under barnevernets omsorg.
<p>Hjelpeorientert samarbeid gjennom henvisning av hjelpetilbud</p> <p>Å inkludere brukerne kan bidra til å bevare relasjonen</p> <p>Melding som motivasjon til hjelp</p>	<p>Foreldrenes følelsesmessige påvirkning</p> <p>Bevege seg fremover</p> <p>Foreldrenes involvering i barnets behandling</p>	<p>God psykososial støtte</p> <p>Profesjonsutøvernes ferdigheter og kunnskaper til å hjelpe</p> <p>Motivasjon for å få utbytte i behandlingen</p>	<p>Åpenhet om tabubelagt tema og skam krever tillit</p> <p>Vanskelig å få til en god relasjon</p> <p>Samarbeid om et helhetlig hjelpetilbud</p>

Videre i analyseprosessen tok jeg utgangspunkt i Ayeyard sin analysemodell. Med utgangspunkt i temaene som er identifisert, skulle jeg sammenligne artiklene. Temaene ble identifisert i artiklene sine funn/resultater og drøfting. Ved å gå frem og tilbake mellom de ordene jeg hadde hentet ut og originalteksten fikk jeg en forståelse av hva informasjon de ulike presenterte, og brukte teksten aktivt for å lete etter ytterligere informasjon om nødvendig (Ayeyard, 2019, s. 144). Gjennom sammenligningen av temaer lagde jeg en ny tabell der jeg sammenfatter temaene fra artiklene og knytter de sammen (tabell 8).

Tabell 8. Sammenfatning av tema

Tema fra artiklene:	Hovedtema:	Underkategori:
1. Hjelpeorientert samarbeid gjennom henvisning av hjelpetilbud.	Samarbeid for å hjelpe	<ul style="list-style-type: none"> - Økt kompetanse - Tverrfaglig samarbeid
2. Profesjonsutøvernes ferdigheter og kunnskaper til å hjelpe		
3. Samarbeid om et helhetlig hjelpetilbud		
1. Å inkludere brukerne kan bidra til å bevare relasjonen	Betydningen av god relasjon og støtte	<ul style="list-style-type: none"> - Tillit - Makt
2. Foreldrenes involvering i barnets behandling		
3. Vanskelig å få til en god relasjon		
4. God psykososial støtte		
1. Melding som motivasjon til hjelp	Emosjoner og motivasjon gjennom endringsprosessen	<ul style="list-style-type: none"> - Motivasjon - Emosjoner
2. Bevege seg fremover		
3. Motivasjon for å få utbytte i behandlingen		
4. Åpenhet om tabubelagt tema og skam krever tillit		

I sammenfatningen av tema poengterer Ayeyard at en skal være kreativ når en lager nye temaoverskrifter. Jeg lagde derfor en tabell for å få oversikt over de ulike temaene fra artiklene, der noen temaer passet for alle artiklene og andre fra to eller tre av artiklene. Temaene som gikk igjen ble satt sammen og fikk nye hovedtemaer: samarbeid for å hjelpe, relasjon og støtte sin betydning og emosjoner og motivasjon gjennom endringsprosessen. For å få frem temaene bedre lagde jeg underkategorier til hvert hovedtema, som blir presentert nærmere i resultatdelen av oppgaven. Da jeg arbeidet med temaene hadde jeg fokus på at de skulle ha sin relevans i og ta utspring fra problemstillingen, slik at jeg ved hjelp av temaene fra artiklene kan svare på min problemstilling (Ayeyard, 2019, s. 147).

3.4 Studiens validitet

En av de vanligste måtene å vurdere kvaliteten og i hvilken grad en kan stole på funnene i en studie, er å vurdere studiens reliabilitet (pålitelighet) og validitet (gyldighet). Reliabilitet handler om resultatene ville blitt det samme ved en gjentakelse av studien, og validitet om studien måler det den sier at den skal måle (Ayeyard, 2019, s. 113). Under søkeprosessen foretok jeg meg enkelte søk som ikke ble dokumentert, og jeg måtte dermed gå tilbake og forsøke å dokumentere hvilke ord som ble brukt til å finne frem til resultatene i ettertid. Det medfører at det kan være enkelte «hull» i dokumentasjonen av søk, som gjør at det kan bli noe krevende å skulle finne tilbake til eksakt samme resultater.

Skadelig seksuell atferd er et relativt nytt begrep, og det er begrensninger i forskningen på temaet. Jeg hadde vanskeligheter med å finne artikler som gikk direkte på temaet, og var dermed nødt til å finne studier som kunne knyttes til skadelig seksuell atferd. Artikkelen til Bakketeig et al. (2019) er blitt inkludert i studien selv om den tematiserer samarbeid mer enn skadelig seksuell atferd. Den tar utgangspunkt i samarbeid mellom flere instanser innenfor «voldsfeltet», og ettersom det kan trekkes linjer mellom vold og skadelig seksuell atferd har jeg valgt å ta den med i min studie.

I tillegg måtte jeg være kreativ med søkeordene mine ettersom skadelig seksuell atferd ga få resultater. Det har resultert i at studiet for det meste omhandler seksuelle overgrep, selv om skadelig seksuell atferd berører mer enn bare denne problematikken. Jeg forsøkte å søke på artikler som var fra andre land og skrevet på engelsk, men slet med å forstå hvilke søkeord som ga treff på skadelig seksuell atferd, og hadde samme betydning på engelsk som norsk. For å ha større mulighet til å få flere treff på engelsk, kunne jeg ha benyttet meg av flere databaser enn kun oria og idunn, og brukt mer tid på å finne gode studier på engelsk.

4 Presentasjon av resultater

4.1 Samarbeid for å hjelpe

Flere av forfatterne i de ulike artiklene la vekt på hvordan godt samarbeid har betydning for arbeidet i saker med vold og overgrep. Deltakerne i studien til Amundsen (2018) opplevde at de hadde fått større forståelse for guttene sin situasjon etter kursdeltakelsen (s. 39).

Fosterforeldrene uttrykte at de hadde fått en tro på at det var mulig å endre atferden til guttene, dersom de ble fulgt opp tilstrekkelig av et helhetlig hjelpeapparat ettersom barn med SSA har behov for tett oppfølging (Amundsen, 2018, s. 41). Flere fosterforeldre uttrykte at de var redd for at et eventuelt fosterbarn skulle oppleve stigmatisering og «utstøttingsmekanismer» ettersom flere har problemer med sosial fungering. Da de ble spurt hva som kunne forebygge dette var svaret at «fagfolk må få større kompetanse» (Amundsen, 2018, s. 40).

Amundsen og Garmannslund (2023) viser hvordan et samtaleverktøy kan hjelpe profesjonsutøverne til å snakke åpent med ungdommer om grensesetting og overgrep (s.135). I slike samtaler hvor ansatte skal snakke med ungdommene kan de ofte møte på utfordringer og situasjoner som de er usikre på hvordan skal håndteres. Informantene etterlyser en «faglig støtteperson de kan kontakte» i denne type situasjoner (Amundsen & Garmannslund, 2023, s. 135). Gjennom samarbeid om ferdigheter og kunnskap vil profesjonsutøverne enklere få den kunnskapen trenger for å kunne utføre sine oppgaver.

Bakketeig et al. (2019) sin artikkel viser hvordan ulike etater forstår samarbeid innenfor «voldsfeltet» (s. 198), og det blir beskrevet at samarbeid kan ha flere former. Det kom frem i undersøkelsen at tjenestene sammen kunne arbeide mot et felles tilbud for klientene, samtidig som de brukte og henviser til hverandres hjelpetilbud (Bakketeig et al., 2019, s. 203). Informantene beskrev henvisning til andre tjenester som et av de vanligste formene for hjelpeorientert samarbeid. En av informantene fra krisesenteret formidlet at det «hender ofte vi spør kvinnene om å gå å snakke med en familieterapeut ... da hender det vi reiser til familievernkantoret sammen» (Bakketeig et al., 2019, s. 203).

Videre viste Bakketeig et al. (2019) i sin studie hvordan tverrfaglig samarbeid kan gi gjensidig læring blant etatene som er inkludert (s. 203). Læringen kunne handle om de ulike instansene sin rolle og mandat, i tillegg til mulighet for utveksling av faglig kunnskap. Innenfor

samarbeidet vil det foreligge flere utfordringer, blant annet ved forhold mellom hjelp og kontroll. Der barnevernet kan pålegge hjelpetilbud, kan hjelpesamarbeidet mellom instansene utfordres, samtidig som et frivillig hjelpetilbud kan gi andre utfordringer dersom «en eller noen av partene ikke ville bli med på samtykket» (Bakketeig et al., 2019, s. 204). I slike tilfeller kan en risikere at sårbare grupper ikke får den hjelpen og behandlingen som de har behov for.

4.2 Betydningen av god relasjon og støtte

Utvalgte studier viser at det å skulle bygge eller bevare en god relasjon til et barn som har utøvd skadelig seksuell atferd er vanskelig (Amundsen, 2018; Archer et al., 2020). Den følelsesmessige påvirkningen som oppstod i etterkant, gjorde at flere måtte ha en form for distanse fra barnet. En informant beskrev forholdet til sønnen etter hendelsen med «I just felt as if I just wanted to sort of push him away» (Archer et al., 2020, s. 365). Når barnet ditt eller andre i nære relasjoner utøver overgrep eller annen atferd som anses som skadelig kan det skape fordommer og følelsesmessige påvirkninger, spesielt uten forståelse for bakenforliggende årsaker (Amundsen, 2018; Archer et al., 2020).

Den gode relasjonen mellom barnet og foresatt, ansatt, fosterforeldre eller andre vil gjøre at arbeidet med problematikken vil være enklere (Amundsen, 2018; Amundsen & Garmannslund, 2023; Archer et al., 2020). Vonde følelser kan oppstå hos foreldrene samtidig som de ikke vet hvordan de skal posisjonere seg i forhold til barnet. Det kan skape en krevende relasjonsdynamikk mellom dem som kan ha påvirkning på foreldrenes omsorg og støtte (Archer et al., 2020, s. 366). Dersom menneskene rundt barnet skal klare å stå sammen mot en endring og støtte dem, må de regulere følelsene og forsøke å «block out unbearable feelings raised within the relationship» (Archer et al., 2020, s. 367). Andre informanter fortalte hvordan en bedre forståelse for den seksuelle atferden og hva som kan være årsaker til at noen barn og unge begår overgrep, har gjort at de har fått en mer empatisk holdning. Den empatien og holdningsendringen er med på å gi informantene er tro på å kunne etablere gode relasjoner med barna (Amundsen, 2018, s. 40).

Videre beskriver artiklene hvordan det å føle seg ivaretatt og inkludert gjør relasjonen bedre (Amundsen & Garmannslund, 2023; Bakketeig et al., 2019). Det å være en klient som står overfor en instans kan gjøre at en føler seg liten selv om profesjonsutøverne er der for å

hjelp. I en relasjon der en skal snakke åpent om vanskelig og sårbare temaer er det en forutsetning at klientene føler seg trygg for å mestre dette (Amundsen & Garmannslund, 2023, s. 135). Informantene i studien til Amundsen og Garmannslund (2023) beskriver også hvordan tillit i relasjonen kan skape meningsfulle samtaler (s. 130). I artikkelen til Bakketeig et al. (2019) blir det beskrevet hvordan det å inkludere brukeren i arbeidet kan bidra til å bevare relasjonen til for eksempel familien (s. 205).

4.3 Emosjoner og motivasjon gjennom endringsprosessen

Emosjoner og motivasjon er to faktorer som kan spille inn på endringsprosessen til barn og unge etter den seksualiserte atferden. I etterkant av hendelser hvor for eksempel et barn har utført et overgrep vil det ikke bare være sterke følelser knyttet til de som står nære barnet, men også barnet selv (Amundsen, 2018; Amundsen & Garmannslund, 2023; Archer et al., 2020). For de barna som har utført et overgrep kan det ta fra ett til fire år før straffegjennomføringen begynner. Under denne prosessen skal de for eksempel ha ulike samtaler under behandlingen for å kunne endre atferden. Mange kjenner i slike samtaler på mye følelser, blant annet frustrasjon, angst og sinne (Amundsen & Garmannslund, 2023, s. 138). Dersom barna blir møtt med negative følelser og uttrykk fra utenforstående i tillegg til seg selv, som mistillit, fordommer og utstøting kan det få alvorlige konsekvenser både for individets identitet og selvfølelse. I tillegg til å ha påvirkning på hvordan barna lykkes og klarer seg videre i livet, for eksempel knyttet til utdanning og arbeidsliv (Amundsen, 2018, s. 41).

En annen artikkel viser til foreldrenes følelsesmessige reaksjoner på barnas atferd, der samtlige på et tidspunkt ønsket å trekke seg unna barnet sitt både følelsesmessig og fysisk. Der noen av dem i etterkant tok kontakt igjen for å vise bekymring og medfølelse i behandlingsforløpet (Archer et al., 2020, s. 365-366). Foreldrene uttrykte i studien til Archer et al. (2020) at en i foreldrerollen har en forpliktelse fra samfunnet som sier at «they should protect at all costs» (s. 366). Til tross for de sterke følelsesmessige reaksjonene på den skadelige seksuelle atferden gjorde foreldrene et forsøk på å støtte og engasjere seg i behandlingen, samtidig som de prøvde å forbedre forholdet sitt til barnet. For en mor ble familieterapi en hjelp som ga rom for åpenhet i kommunikasjonen mellom henne og sønnen (Archer et al. 2020, s. 366).

Flere artikler viser hvordan motivasjon og støtte har betydning for hjelpen og behandlingen (Amundsen & Garmannslund, 2023; Bakketeig et al., 2019). Deltakerne i studien til Amundsen og Garmannslund (2023) legger vekt på motivasjon sin påvirkning på utbyttet i deres samtaler med domfelte ungdommer, der de meningsfulle og åpne samtalene avhenger av motivasjonen til guttene, og deres vilje til å gjøre en endring (s. 133). Informantene opplevde at de som ikke var motiverte for å snakke, kun deltok i samtalene fordi det var en del av straffegjennomføringen (Amundsen & Garmannslund, 2023, s. 133). Et annet studie viser hvordan det å melde til barnevernstjenesten kan brukes som et motiverende tiltak, samtidig som pålegg fra barnevernstjenesten ikke alltid lar seg gjennomføre fordi «de må jo være motiverte og erkjenne volden selv» (Bakketeig et al., 2019, s. 204).

5 Diskusjon

I dette kapitlet skal jeg ved hjelp av funnene presentert i forrige kapittel og annen faglig kunnskap diskutere problemstillingen «*Hvordan kan profesjonsutøvere i barneverntjenesten hjelpe og behandle barn og unge med skadelig seksuell atferd?*». Drøftingen tar utgangspunkt i temaene fra analysen.

5.1 Barnevernsarbeidere sitt arbeidsfelt

Profesjonsutøvere i barneverntjenesten arbeider etter lov 18. juni 2021 nr. 97 om barnevern (barnevernsloven) der formålet er å «sikre at barn og unge ... får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid», jf. § 1-1. Det betyr at de skal bidra til hjelp og behandling også til de barna som har utført krenkende handlinger, for eksempel skadelig seksuell atferd mot andre barn og unge. For å kunne hjelpe og behandle barn med en slik problematikk er det nødvendig å ha forståelse for hva som regnes som problematisk eller skadelig seksuell atferd, og hvilke perspektiver som er viktig for å kunne hjelpe.

5.2 Hvordan kan samarbeid bedre hjelpe og behandlingen for barn og unge med SSA?

5.2.1 Tverrfaglig og tverretatlig samarbeid

Barn og unge med skadelig seksuell atferd trenger tett oppfølging av et helhetlig hjelpeapparat for å kunne endre atferden (Amundsen, 2018, s. 40-41). For å få til et fullstendig hjelpeapparat og hjelpetilbud for barn og unge med SSA bakgrunn er tverrfaglig samarbeid nødvendig. Draugedalen og Kleive (2022) trekker frem tverretatlig samarbeid som en betingelse for å få til en fungerende innblanding i SSA-saker (s. 109). Det er flere forutsetninger for at et tverrfaglig samarbeid skal fungere, og en av de er at instansene i samarbeidet har en felles problemforståelse. For å kunne komme frem til en felles målsetting for barnet og familien en arbeider med er det nødvendig at yrkesgruppene har lik forståelse av hva problemet er (Galvin & Erdal, 2018, s. 33). I SSA-saker kan instanser ha en overordnet forståelse om at det er skadelig seksuell atferd som er problematikken, men forståelse av hva som ligger til grunn kan variere.

Hvorfor noen barn har en skadelig seksuell atferd er vanskelig å svare på. Draugedalen og Kleive (2022) viser i sin bok til mulige årsaksforklaringer på problematikken, men trekker frem psykologen James Worling som måte å oppsummere med «it depends» (s. 35). I de fleste situasjoner vil det være lettere å se etter tiltak, fremfor å finne årsaksforklaringene som vil

komme underveis i arbeidet med barnet. Det vil likevel være naturlig at instansenes felles problemforståelse er skadelig seksuell atferd, uavhengig av hva som er bakgrunnen og årsaken til atferden. Sammen med en felles målsetting og fordeling av arbeidsoppgaver mellom instansene vil det være en forventning at samarbeidet går effektivt (Galvin & Erdal, 2018, s. 33).

Tverretatlig samarbeid vil bestå av flere utfordringer, særlig knyttet til hjelp og kontroll. Bakketeig et al. (2019) problematiserer i sin artikkel hvordan samarbeidet innenfor voldsfeltet blir utfordret når krisesenteret og familievernkontoret har en hjelpefunksjon og baserer seg på frivillighet, samtidig som barnevernstjenesten kan pålegge familier hjelpetiltak, jf. barnevernsloven § 3-4. Utfordringene knyttet til hjelp og kontroll blir da at barneverntjenesten har kontrollfunksjon som en del av sitt mandat. Det gjør at instansen har en høyere maktposisjon og påvirkningskraft i forhold til de andre instansene (Draugedalen & Kleive, 2022, s. 153). Barnevernstjenesten ønsker også å sette inn hjelpetiltak basert på frivillighet, for endringer er da enklere å få til hos familiene. Likevel vil det i noen saker være nødvendig å pålegge hjelpetiltak dersom det er «nødvendig for å sikre barnets tilfredsstillende omsorg under samværet» (Bunkholdt & Kvaran, 2023, s. 186). Vurderingene om hjelpetiltakene kan dermed skape uenigheter mellom de ulike partene som skal delta i et samarbeid. Dette understøttes av Bakketeig et al. (2019) sin studie der informantene fra familievernkontoret beskriver hvordan det er utfordrende å utføre et sinnemestringskurs for umotiverte foreldre som er pålagt hjelpetiltaket fra barneverntjenesten.

Familievernkontoret arbeider med familier som står ovenfor vansker, konflikter eller kriser. Et barn som har utøvd skadelig seksuell atferd kan vurderes å stå ovenfor en krise sammen med familien, og det vil være aktuelt å tenke et samarbeid mellom barneverntjenesten og familievernkontoret som nyttig. Familievernkontorets oppgaver reguleres av lov om familievernkontorer (familievernkontorloven), som sier at de skal gi et tilbud om behandling og rådgivning (Galvin & Erdal, 2018, s. 216). Ved tverrfaglig samarbeid mellom barneverntjenesten og familievernkontoret kan det oppstå utfordringer knyttet til frivillighet. Dersom en instans skal gi støtte og veiledning til barnets nettverk eller barnet i SSA-saker, vil mangel på samtykke gi utfordringer. Guiden «Trafikklyset» viser til ulike tiltak som kan gi støtte og veiledning, som for eksempel sexologisk rådgivning eller traumebevisst omsorg (RVTS, u.å.-d). Det å gi slike tiltak til umotiverte klienter som selv ikke forstår eller ønsker en

endring, kan oppleves utfordrende eller umulig. Likevel vil barnet kunne gå glipp av nødvendige hjelpetilbud dersom samtykket ikke foreligger og en ikke ønsker å pålegge klienten et hjelpetiltak.

5.2.2 Økt kompetanse

Samarbeid kan gi gjensidig læring og kompetansedeling blant etatene som deltar. Flere av studiene pekte på at ansatte kunne hatt bruk for en faglig støtteperson eller at fagfolk trenger mer kompetanse om temaet (Amundsen, 2018; Amundsen & Garmannslund, 2023). For at et samarbeid skal fungere er det nødvendig med kompetanse om samarbeid og rutiner, i tillegg til høy faglig kompetanse. Det er viktig med kunnskap om hverandres tjenester slik at kompetansen og ferdighetene hos hver enkelt instans blir utnyttet på best mulig måte (Galvin & Erdal, 2018, s. 63-64). En rapport fra 2018 viser at ansatte i statlige og kommunale tjenester uttrykker at de har for lite kunnskap både om seksualitet og skadelig seksuell atferd, og at det skaper utfordringer i tverrfaglig samarbeid. Flere yrkesgrupper har ikke fått utdanning, kurs eller kunnskap om temaet, dermed vet de ikke hva de skal se etter, forstå det de ser, eller hvordan de skal håndtere problemet videre (Vorland et al., 2018, s. 53). Dette kan tyde på at det finnes for lite kompetanse omkring skadelig seksuell atferd hos de ulike instansene i dag. For lite kunnskap kan føre til at samarbeidet blir ustrukturert og instansene vet ikke hvem som skal eller har nok kompetanse til å utføre ulike oppgaver, som kan påvirke den hjelpen barnet trenger negativt.

5.3 Hvordan har god relasjon betydning for hjelp og behandling av barn og unge med SSA?

Gode relasjoner krever empati fra de som står nær barnet. Empati handler om det å bli berørt og å kunne utvikle bestemte følelser overfor den andre, som sympati eller medlidenhet. En har evnen til å rette seg mot den andres tilstand, følelser og erfaringsverden uten å direkte føle det den andre føler (Henriksen & Vetlesen, 2006, s. 101). Mangel på forståelse preger relasjonen mellom pårørende og andre nære relasjoner til barnet som har en skadelig seksuell atferd (Amundsen, 2018; Archer, 2020). Det kan føre til økt distanse i relasjonen og uklarheten kan skape fordommer hos de nærstående til barnet. En stor del av grunnlaget til hvorfor fosterforeldrene endret holdningene sine overfor barn og unge med skadelig seksuell atferd var empati. Etter kurs om problematikken og en større forståelse for hva som er årsaksforklaringene på atferden klarte flere å opparbeide seg en empatisk holdning til barna (Amundsen, 2018, s. 39). Det kan resultere i at flere voksne og profesjonsutøvere får til å

skape gode relasjoner selv med barn som har utøvd overgrep eller annen seksualisert atferd som er skadelig for andre.

Klienter har behov for å føle seg inkludert og ivaretatt for å bevare relasjonen. Det å skulle utarbeide en relasjon til en profesjonsutøver som har mye kompetanse og makt kan være krevende for de fleste mennesker. Profesjonsutøvere har derfor en viktig rolle i relasjonen når det kommer til å forvalte sin makt riktig for å kunne ivareta klienten (Skau, 2022, s. 39). For en ungdom som har utført skadelig seksuell atferd vil det være vanskelig å skulle åpne seg om hendelsene og annet knyttet til den problematiske atferden. Temaet er preget av skam, tabu, svik, smerte og usikkerhet, og tillit er derfor en viktig faktor for å opparbeide relasjoner som gir meningsfulle og åpne samtaler (Amundsen, 2018, s. 39). Positiv makt kan for eksempel komme til uttrykk ved at barnevernstjenesten pålegger ungdommen et tiltak knyttet til samtaler om seksualitet og skadelig seksuell atferd. Selv om ufrivillige samtaler kan påvirke motivasjonen og utbytte, kan vi tenke oss at det på et punkt vil gi utbytte for klienten.

For at barn med skadelig seksuell atferd skal kunne ha åpne samtaler må tillit ligge til grunn i relasjonen, som handler om å unngå krenkelser og skape trygghet. Profesjonsutøvere kan i samtaler skape tillit ved å ærlig og oppriktig, og gi barnet mulighet til å medvirke med sine synspunkter og opplevelser (Skau, 2022, s. 94). En måte tilliten kan svekkes mellom instanser og barnet er dersom klienten ikke opplever at det ligger til grunn en målrettet innsats, samtidig som rollene og oppgavene til de ulike instansene er uklare (Bakketeig et al., 2019, s. 210). Samtaler med barn og unge som har utøvd skadelig seksuelle atferd vil handle om vanskelige temaer som gjør at tillit er en forutsetning for at barna skal klare å være åpne og ærlige nok til å skape meningsfulle samtaler (Amundsen & Garmannslund, 2023, s. 130). På andre siden krever gode relasjoner med barnet og omsorgspersonen en tillit som skapes gjennom barnet. Mange fosterforeldre ønsker ikke ha omsorg for barn som har utøvd skadelig seksuell atferd for de frykter mangel på tillit (Amundsen, 2018, s. 39).

5.4 Hvordan påvirker følelser og motivasjon endringsprosessen?

5.4.1 Emosjoner

Det er sterke følelser knyttet til atferden, både for barnet og pårørende, i etterkant av en skadelig seksuell atferd. Studien til Amundsen og Garmannslund (2023) legger vekt på hvordan samtaler om hendelsen kan vekke følelser som frustrasjon, angst og sinne (s. 138).

For de som har utført et overgrep vil det ofte ta tid fra hendelsen har skjedd til straffegjennomføringen skjer, som kan medføre at mange har jobbet med å legge bak seg den traumehistorien som kan oppstått i etterkant. Ifølge motivasjonspsykologien vil emosjoner hos barnet bli aktivert når sterke opplevelser kan knyttes til en aktivert tilstand (Diseth, 2023, s. 213). Hos et barn som har utøvd skadelig seksuell atferd vil emosjonene være negative som for eksempel angst, skam eller sinne. Når det er en manglende sammenheng mellom barnets nåværende situasjon og dets ønskelige situasjon oppstår de negative emosjonene (Diseth, 2023, s. 240). Dersom et barn kjenner på emosjoner knyttet til skyld og skam vil en ofte knytte omgivelsene til noe negativt og få en opplevelse av at situasjonen ikke kan bli bedre (Diseth, 2023, s. 244). Ifølge Amundsen og Garmannslund (2023) uttrykker flere av informantene at samtaler med ungdommene oppleves som et inngripende tiltak. Det er utfordrende både for personell og ungdommene å skulle ha samtaler om vanskelige temaer som seksualitet, skyld og skam (s. 131). Derfor kan det tenkes av barn og unge som blir nødt til å snakke om hendelsene ikke ønsker dette, fordi de blir dratt tilbake til vonde opplevelser og traumer, samtidig som det kan føles vondt og nytteløst.

Foreldre og pårørende fungerer som en god støtte for barna i endringsprosessen, og dette underbygges av studien i artikkelen til Archer et al. (2020) som beskriver hvordan foreldrenes tilknytning og støtte påvirker familien positivt (s. 366). Etter foreldrenes sterke følelsesmessige reaksjon på den skadelige seksuelle atferden, begynte flere å engasjere seg i behandlingen og livet til barnet igjen. Dette ga resultater i bedret kommunikasjon mellom mor og barn, der de i familieterapi kunne snakke åpent om vanskelige temaer (Archer et al., 2020, s. 366).

5.4.2 Motivasjon

Motivasjon har betydning for utbytte i behandlingen av barn og unge med skadelig seksuell atferd. Ungdommer som har utsatt andre barn for overgrep og må gjennomføre straff, skal i denne straffegjennomføringen ha samtaler i fengselet. Ansatte i fengselet uttrykker en klar forskjell mellom de ungdommene som har en motivasjon for endring, og de som ikke ønsker å delta i samtaler. Ifølge motivasjonspsykologien kan vi skille mellom indre og ytre motivasjon. Indre motivasjon handler om å gjøre en aktivitet der motivasjonen kommer innenfra, og det gjøres for individets egne skyld. En informant sier «jeg opplevde ham som motivert, engasjert og aktivt deltagende under samtalen» (Amundsen & Garmannslund, 2018,

s. 133). I et slikt tilfelle kan vi tenke oss at motivasjonen kommer innenfra og ungdommen har et genuint ønske om å endre sin atferd i etterkant av et overgrep.

På andre siden har vi ytre motivasjon som handler om å gjøre en aktivitet for å oppnå en belønning (Diseth, 2023, s. 57). For ungdommene i fengselet som kun gjennomfører samtaler med ansatte på grunnlag av krav om det i straffen, kan være motiverte av ytre faktorer. Samtalene med de ungdommene blir beskrevet av informantene som overfladiske og de kommer ikke inn på de viktige temaene (Amundsen & Garmannslund, 2023, s. 133). På en annen side viser Bakketeig et al. (2019) hvordan instanser kan bruke melding til barneverntjenesten som et motiverende tiltak ovenfor familiene (s. 205). De to studiene viser hvordan motivasjonen kommer utenfor, og barna gjør handlingene for å unngå negative konsekvenser.

6 Avslutning

Denne oppgaven viser hvordan hjelp og behandling av barn og unge med skadelig seksuell atferd kan være krevende for profesjonsutøvere. Oppgaven peker på tverrfaglig samarbeid som en vesentlig forutsetning for at barna skal få tilstrekkelig hjelp. Grunnet lite kunnskap og kompetanse om skadelig seksuell atferd vil det kunne oppstå utfordringer i samarbeidet, samtidig som det er mulig for de ulike instansene å utfylle hverandre. Videre viser oppgaven hvordan barn og unge er avhengig av gode relasjoner for at de skal klare å åpne seg og oppnå meningsfulle samtaler i behandlingen. Utbytte i samtalen blir påvirket av motivasjonen til barna, der de emosjonene de opplever har påvirkning på kvaliteten av samtalene.

Arbeidet med oppgaven har gitt meg innsikt og kunnskap om temaet. Artiklene har på hver sin måte vist hvordan samarbeid og gode relasjoner er viktig i arbeidet med barn og unge i etterkant av en skadelig seksuell atferd. Jeg har erfart at det finnes lite forskning på temaet og oppfordrer dermed avslutningsvis til mer forskning på skadelig seksuell atferd, også hvordan profesjonsutøvere kan bidra til hjelp og behandling.

Litteraturliste

- Amundsen, M-L. (2018). Gutter med problematisk eller skadelig seksuell atferd – under barnevernets omsorg. *Psykologi i kommunen* 53(4), 35-44.
- Amundsen, M-L. & Garmannslund, P. E. (2023). Å snakke om det som ikke skal nevnes! Om bruken av samtaleverktøyet «LeVel» overfor unge som har utvist skadelig seksuell adferd. *Nordisk tidsskrift for kriminalvitenskap*, 110(2), 124-140.
<https://doi.org/10.7146/ntfk.v110i2.138262>
- Archer, E., Nel, P. W., Turpin, M. & Barry, S. (2020). Parents' perspectives on the parent-child relationship following their child's engagement in harmful sexual behaviour. *Journal of Sexual Aggression*, 26(3), 359-371. <https://doi.org/10.1080/13552600.2019.1649479>
- Aubert, A-M. & Bakke, I. M. (2018). *Utvikling av relasjonskompetanse: nøkler til forståelse og rom for læring* (2. utg.). Gyldendal.
- Ayeyard, H. (2019). *Doing a Literature Review in Health and Social Care: A practical guide* (4. utg.). Open University Press. * 53 sider
- Bakketeig, E., Dullum, J. & Stefansen, K. (2019). Samarbeid i saker om vold og overgrep: mot en hybridisering av hjelpetjenestene? *Tidsskrift for velferdsforskning*, 22(3), 198-212.
<https://doi.org/10.18261/issn.2464-3076-2019-03-02>
- Barnevernsloven. (2021). *Lov om barnevern* (lov-2021-06-18-97). Lovdata.
<https://lovdata.no/pro/lov/2021-06-18-97>
- Bunkholdt, V. & Kvaran, I. (2023). *Kunnskap og kompetanse i barnevernsarbeid* (3. utg.). Gyldendal. * 24 sider
- Diseth, Å. (2023). *Motivasjonspsykologi: hvordan behov, tanker og emosjoner fremmer presentasjoner og mestring* (2. utg.). Gyldendal. * 66 sider
- Draugedalen, K. & Kleive, H. (2022). *Skadelig seksuell atferd i skolen: hvem kan hjelpe meg?: samarbeid mellom tjenester*. Universitetsforlaget. * 222 sider
- Ericsson, K. (2021). Seksualitetens problembærer i barnevernet: fra «usedelige» jenter til gutter med «SSA» (problematisk eller skadelig seksuell atferd). *Tidsskriftet Norges Barnevern* 98(4), 238-253. <https://doi.org/10.18261/issn.1891-1838-2021-04-02> * 15 sider.
- Galvin, K. & Erdal, B. (2018). *Tverrfaglig samarbeid i praksis: til beste for barn og unge i kommune-Norge* (4. utg.). Kommuneforlaget. * 89 sider
- Hegge, B. (2018). *Med hjerte for seksualiteten: veiledning til sunn seksuell helse hos barn og unge*. Hertevig forlag. * 34 sider
- Helsedirektoratet. (2022, 6. januar). Problematisk seksuell atferd hos barn og unge. Hentet torsdag 14. mars 2024 fra <https://www.helsenorge.no/psykisk-helse/problematisk-seksuell-atferd-barn-og-unge/> * 3 sider

Henriksen, J-O. & Vetlesen, A. J. (2006). *Nærhet og distanse: Grunnlag, verdier og etiske teorier i arbeid med mennesker* (3. utg.). Gyldendal norsk forlag. * 15 sider

Ingenes, E. K. & Kleive, H. (2011). *I møte med unge overgripere*. Gyldendal norsk forlag. * 18 sider.

Menneskerettsloven. (1999). *Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett* (lov-1999-05-21-30). Lovdata. <https://lovdata.no/pro/lov/1999-05-21-30>

RVTS. (u.å.-a). *Bekymringsfull seksuell atferd*. Seksuell atferd. Hentet 3. april 2024 fra <https://www.seksuellatferd.no/bekymringsfull-seksuell-atferd/> * 2 sider.

RVTS. (u.å.-b). *Skadelig seksuell atferd*. Seksuell atferd. Hentet 3. april 2024 fra <https://www.seksuellatferd.no/skadelig-seksuell-atferd/> * 2 sider.

RVTS. (u.å.-c). *Sunn seksuell atferd*. Seksuell atferd. Hentet 3. april 2024 fra <https://www.seksuellatferd.no/sunn-seksuell-atferd/> * 2 sider.

RVTS. (u.å.-d). *Trafikklyset*. Seksuellatferd. Hentet 2. april 2024 fra <https://www.seksuellatferd.no/trafikklyset/> * 12 sider

Røkenes, O. D. & Hanssen P-H. (2012). *Bære eller briste: kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker* (3. utg.). Fagbokforlaget

Skau, G. M. (2022). *Gode fagfolk vokser: personlig kompetanse i arbeid med mennesker* (5. utg.). Cappelen Damm Akademisk.

Skau, G. M. (2013). *Mellom makt og hjelp: om det flertydige forholdet mellom klient og hjelper* (4. utg.). Universitetsforlaget.

Thidemann, I-J. (2019). *Bacheloroppgaven for sykepleierstudenter: Den lille motivasjonsboken i akademisk oppgaveskriving* (2. utg.). Universitetsforlaget. * 128 sider.

Vildalen, S. (2014). *Seksualitetens betydning for utvikling og relasjoner: med utgangspunkt i Thore Langfeldt tenkning og arbeid*. Gyldendal akademisk. * 42 sider

Vorland, N., Selvik, S., Hjorthol, T., Kanten, A. B. og Blix I. (2018). *Tverrfaglig samarbeid om barn og unge med problematisk eller skadelig seksuell atferd* (NKVTS Rapport 3).

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress.

https://www.nkvts.no/content/uploads/2018/09/NKVTS_Rapport_3-18_SSA.pdf * 88 sider

Vedlegg

Vedlegg 1: Dokumentasjon av søk

DATABASE	DATO	SØKEORD/KOMBINASJON	ANTALL TREFF	KOMMENTARER
Idunn	26.01.24	"seksuelle overgrep" OG konsekvenser	81	Avgrenset til forskningsartikler, fra 2018.
Oria	26.01.24	«child abuse» AND consequences	1 687	Avgrenset til artikler, fra 2018
Oria	26.01.24	«child abuse» AND consequences AND woman	328	Avgrenset til artikler, fra 2018
Oria	26.01.24	"sexual abuse" AND consequences AND woman	407	Avgrenset til artikler, fra 2018
Idunn	30.01.24	"snakke med barn" OG overgrep	12	Avgrenset til forskningsartikler, fra 2018
Idunn	30.01.24	"sexual abuse" AND child	31	Avgrenset til forskningsartikler, fra 2018
Idunn	30.01.24	skadelig seksuell atferd	24	Avgrenset til forskningsartikler, fra 2018
Idunn	30.01.24	"samtaler med barn" OG barneverntjenesten	57	
Oria	30.01.24	gutter OG "skadelig seksuell atferd"	2	Avgrenset til forskningsartikler, fra 2018
Oria	31.01.24	Barn OG seksualitet OG barnehage	21	
Oria	11.03.24	"harmful sexual behaviour"	113	Avgrenset til forskningsartikler, fra 2018
Oria	11.03.24	(seksu*) (barn)	51	Avgrenset til artikler, fra 2018
Oria	12.03.24	(overgrep) (samarbeid)	12	
Oria	13.03.24	(seksu*) unge	45	Avgrenset til artikler, fra 2018